

Pismo 2024

Skupaj na poti

V zadnjem letu in pol se je naša taizéjska skupnost znašla v pustolovščini vere. S partnerji iz gibanj, skupnosti in organizacij številnih krščanskih Cerkev smo pripravljali »shod Božjega ljudstva«, poimenovan »Skupaj«/»Together«. ¹ Slutnja, ki jo je ob začetku sinode o sinodalnosti v Katoliški cerkvi izrazil brat Alois, ² nas je pri pripravi srečanja »Skupaj« vodila k pozornejšemu poslušanju drugih in k iskanju darov, ki so navzoči v različnih skupinah v Cerkvi, pa tudi med ljudmi dobre volje v širši družbi.

Pri ekumenskem molitvenem bdenju na Trgu svetega Petra v Rimu se je zbralo več kot dvajset voditeljev iz različnih Cerkev, ki jih je povabil papež Frančišek, pa tudi vsi udeleženci 16. redne skupščine škofov Katoliške cerkve in 18.000 ljudi vseh starosti z vsega sveta, vključno s 4.000 mladimi, ki so se udeležili programa ob koncu tedna in ki so jih gostile rimske župnije. Hkrati so se v 222 različnih krajih po vsem planetu zbrali ljudje, ki so molili v občestvu s to vigilijo.

Če se poskusimo ozreti nazaj – kako lahko razumemo to izkušnjo? Na kakšen način nam odpira prihodnost kristjanov, ki so skupaj na poti? »Eden je vaš Učitelj, vi vsi pa ste bratje in sestre« (Mt 23,8), je rekel Jezus. Kaj niso vsi kristjani sestre in bratje, združeni v občestvu, ki je še vedno nepopolno, a je kljub temu resnično? Ali ni Kristus tisti, ki nas kliče in nam odpira pot, da gremo z njim naprej kot sopotniki, skupaj s tistimi, ki živijo na obrobju naših družb? Na tej poti, v dialogu, ki prinaša spravo, se želimo spomniti, da potrebujemo drug drugega; ne zato, da bi vsiljevali svoje mnenje, ampak kot prispevek k miru v človeški družini. ³

V hvaležnosti za ta vse močnejši občutek občestva lahko najdemo zagon, potreben za soočanje z današnjimi izzivi, kakršen je krik zemlje, pa tudi vrsta polarizacij, ki razdvajajo človeško družino. V srečevanju in medsebojnem poslušanju lahko potujemo skupaj kot Božje ljudstvo.

Kaj za nas pomeni, da ponovno odkrijemo, kako prisluhniti drugim ljudem? Ali smo pripravljene morebitne strahove razumeti, namesto da bi jih zavračali?

Na poti iz Rima v Taizé sem se ustavil v Ljubljani, glavnem mestu Slovenije in prizorišču 46. evropskega srečanja mladih, ⁴ da bi se sestal z mednarodno pripravljeno ekipo mladih prostovoljcev, taizéjskih bratov, sester svetega Andreja in slovenskih prijateljev. Naslednje razmišljanje na temo »Skupaj na poti« je v veliki meri sad naših pogovorov v teh dneh.

Zahvaljujem se svojim sobratom, ljudem, ki so sodelovali pri pripravi tega sporočila, in vsem, ki bodo z nami delili to pot.

Z najboljšimi željami za vas vse,

frère Matthew

¹ To bdenje je potekalo 30. septembra 2023. Več informacij lahko najdete na spletni strani together2023.net.

² Brat Alois, prior v Taizéju od smrti brata Rogerja 16. avgusta 2005 do 2. decembra 2023. Kako bi mu lahko izrazili hvaležnost za teh 18 let, ko je bil služabnik občestva v naši skupnosti, za njegova nenehna ekumenska prizadevanja in za njegovo željo, da bi vedno iskal poti za solidarnost z ljudmi v stiski?

³ S kakšnim klicem nas Bog nagovarja ob trpljenju, ki ga prinašajo spopadi v Ukrajini, Palestini in Izraelu, Afganistanu, Mjanmaru, Pakistanu, Haitiju, Nikaragvi, Sudanu in številnih drugih krajih današnjega sveta?

⁴ Od 28. decembra 2023 do 1. januarja 2024.

V Ljubljani je nekdo rekel: »Danes brezdomstvo v družbi ni le vprašanje materialnega doma. Za mnoge ljudi je to notranja resničnost. Toda iskanje notranje varnosti lahko včasih privede do miselnih procesov, ki nas le še bolj osamijo.« Nekdo drug je vprašal: »Če potujemo skupaj, koliko soglasja potrebujemo, da se lahko odpravimo na pot? Obstaja nevarnost praznih fraz, ki lahko prikrijejo dejstvo, da drugega zgolj prenašamo. Ko pa se odpremo dialogu, tvegamo.« Kam nas vodijo ta vprašanja?

Poslušanje

V srcu vsakega dialoga je poslušanje. Mojzes je Božjemu ljudstvu rekel: »Šemá Izrael« – »Poslušaj, moje ljudstvo« (5 Mz 6,4) – in po teh besedah je dobila ime njihova vsakodnevna molitev. Stoletja pozneje je tudi sveti Benedikt iz Nursije⁵ svoje redovno pravilo začel z besedama: »Pozorno poslušaj.«

Poslušanje je dejanje ljubezni. Poslušanje je v jedru vsakega zaupnega odnosa. Brez poslušanja lahko le malokaj zraste ali se razvije. Brez tega ne more delovati noben odnos. Ko brez misli nase prisluhujemo drugemu, mu damo prostor, da je. Omogočimo mu, da izrazi, kar mora izraziti, včasih celo tisto, česar ni mogoče povedati z besedami.

V srčiki poslušanja je tišina.⁶ Sveto pismo nam za to ponuja številne primere. Elija se z Bogom sreča v rahlem vetriču tišine, ne pa v potresu, viharju in ognju (1 Kr 19,11–13). Marija, Martina sestra, sedi pri Jezusovih nogah in ga posluša (Lk 10,39).⁷ »Odprl si mi uho,« pravi stara svetopisemska molitev (Ps 40,7).

Danes se nam pogosto zazdi, da uspe tisti, ki najglasneje kriči. Zdi se, da nasilje narašča, na toliko koncih, da ne vemo več, kam bi se obrnili. Toda Bog ni nikoli začetnik nasilja⁸ in nikoli ne vsiljuje. »Poslušam, kaj govori Gospod Bog: Zares, govori o miru« (Ps 85,9).

Ali ni pot naprej v tem, da skušamo drugega poslušati in razumeti? »Srce, ki posluša« (1 Kr 3,9), ne pomeni ubogljivosti ali molčanja, kadar je treba spregovoriti o krivicah, temveč nam omogoča sprejemati pogumne in ustvarjalne odločitve, zakoreninjene v globinah naših notranjih prepričanj, kjer nam je Bog bližji, kot si drznemo upati ...

Potovanje

Smo na poti skozi življenje turisti ali romarji? Potujemo zgolj kot zunanji opazovalci, ali pa je nekje globoko v nas notranja žeja, ki nas vleče naprej? Tudi kadar romar še ne vidi cilja, išče smisel v vsakem koraku svoje poti in intuitivno čuti, kam je treba. Pot brez namena pa se lahko spremeni v brezciljno tavanje.⁹

Se bomo takrat spomnili, kako je Jezus rekel: »Jaz sem pot, resnica in življenje« (Jn 14,6)? Potovati z njim pomeni povezati te tri resničnosti. Pot, ki ji sledimo, je Jezusova oseba, temu, kar pravi, lahko zaupamo, vodi pa nas v polnost, kakršne si nismo nikoli predstavljali.

Jezus ni iz svojega potovanja nikogar izključil. Ukoreninjen v občestvu z Bogom je svoje življenje delil z vsakomer, ki je prišel k njemu, s pravičnimi in krivičnimi. Božjo navzočnost je prepoznal v tistih, ki so bili na robu družbe, v grešnikih in izobčencih, celo v tistih, ki niso bili iz njegovega ljudstva. Jezus je dajal, kar je imel, in od tistih, ki jih je srečal, je tudi prejemal. Za njegovo življenje so pomenili izziv, velikokrat so ga tudi obogatili.

Ali nas Jezus, ki je blag in v srcu ponižen,¹⁰ ne vabi na isto pot? Ali smo pripravljeni poiskati velikodušnost ponižnosti¹¹ ter sprejeti, kar nam na tej poti lahko dajo drugi?

Življenje Cerkve in družbe je potovanje skupaj. Kljub temu vsak človek potrebuje prostor, da lahko izrazi lastno ustvarjalnost in zamisli. Te pa so dane zato, da bi jih delili, da bi gradili skupno življenje v Cerkev in v človeški družini. Strune kitare so druga poleg druge, a šele takrat, ko zazvenijo skupaj, ustvarijo prelep zvok ...

⁵ Sveti Benedikt iz Nursije (ok. 480 – ok. 547) je bil oče zahodnega meništv. Pravilo, ki ga je napisal, se je z razvojem samostanov uveljavilo po vsej Evropi in je vplivalo na številna poznejša samostanska pravila.

⁶ Papež Francišek je med bdenjem »Skupaj« spregovoril tudi o tišini: »Ta večer smo kristjani molčali pred križem v San Damiano – kot učenci, ki poslušajo pred križem, pred Učiteljevim prestolom. Naša tišina ni bila prazna, bila je trenutek, poln vere, pričakovanja in pripravljenosti. V svetu, polnem hrupa, nismo več navajeni na tišino; pravzaprav imamo včasih z njo težave, saj nas tišina sili, da se soočimo z Bogom in s seboj. Vendar pa je temelj besede in življenja (...) Tišina v cerkveni skupnosti naredi bratsko komunikacijo za možno.«

⁷ V mnogih kulturah je sedenje ob nogah ali dotikanje nog način, kako nekoga počastiti. Kaj bi sedenje ob Jezusovih nogah lahko pomenilo za nas?

⁸ Jezusova smrt na križu nam kaže, kako je Bog s tistimi, ki trpijo, in kako ni nikoli na strani povzročiteljev trpljenja. Jezus je ob smrti svojega prijatelja Lazarja jokal; njegovo vstajenje pa nam kaže, da smrt in trpljenje nikoli ne bosta imela zadnje besede.

⁹ V življenju včasih pridejo obdobja, ko iz različnih razlogov ne vidimo nobenega cilja. Pojavijo se trenutki, ko moramo sprejeti, da smo na nikogaršnji zemlji.

¹⁰ Glej Mt 11,30. Ko naše srce postane bolj blago – ali ni to znamenje, da hodimo z Jezusom? Nasprotje ljubezni ni jeza ali celo sovraštvo, ampak trdota srca.

¹¹ Ponižnost nima nobene zveze s pokornostjo ali ponižanjem. Prav nasprotno, veliko notranje moči zahteva in nikoli ne potlači človekovih darov ali lastnosti.

¹² »Naše zgodbe lahko spoznate le tako, da spoznate ljudi, in potem vam bodo morda oni povedali zgodbo. (...) Zgodbe in še zlasti pesmi nam pomagajo, da si zapomnimo. Zato pripovedujem zgodbe in prepevam v svojem jeziku adnjamatana, to mi pomaga, da se spomnim, kdo sem. Pomaga se mi spomniti, da sem ustvarjena po Božji podobi in da je Bog kot Stvarnik ustvaril vse stvari. In tega se spominjam.« Tetka Denise Champion, starešina v skupnosti Adnjamatana in pastorica v Združenih cerkvi v Južni Avstraliji. Iz knjige Yarta Wandatha, © 2014 Denise Chapman.

Biti z drugimi

Biti skupaj z drugimi ni vedno lahko. Vsak od nas nosi rane. Včasih smo ranili drug drugega.

Biti z ljudmi pomeni poslušati jih. Jim dati čas in prostor, da nam lahko povedo svojo zgodbo.¹² Poslušanje pomeni, da jih sprejmemo v njihovi drugačnosti. Morda se z njimi ne strinjamo ali imamo celo drugačen pogled na svet. Toda presenetljivo je nekaj drugega – ko jim prisluhnemo in jim dovolimo, da povedo svojo zgodbo, največkrat odkrijemo našo skupno človeškost. Razlike niso tako velike, kot smo si predstavljali. Edinost v različnosti je dejansko možna.¹³ In morda bomo tisti, ki hrepenimo po tem, da bi hodili za Jezusom, presenečeni odkrili, da v Bogu in v Kristusu že obstaja edinost (Jn 17,21–23), ki presega naša pričakovanja.

Toda ko nam drugi povedo, kako so ranjeni ali celo kako smo jih ranili mi, ali si bomo upali njihove besede vzeti k srcu? Tako zlahka se pustimo ujeti obrambnim mehanizmom. Nehamo poslušati, zaščititi skušamo sebe ali svoje stališče. Kaj ni sočutje srca v tem, da smo pripravljene trpljenje drugega vzeti zares? Morda skupno trpljenje kdaj odpre pot, kjer bomo lahko skupaj, tudi če tega trpljenja ne bomo zmogli pustiti za seboj.¹⁴

Včasih se moramo sprijazniti s tem, da je treba narediti korak nazaj. V teh trenutkih se lahko zaupamo Svetemu Duhu in ga prosimo, naj nas nauči, kar moramo vedeti.¹⁵ To pomeni biti dovolj ponižni, da ne želimo vsiljevati lastnih idealov, temveč sprejmemo, kar pred nas prinese drugi.¹⁶

In nikoli nam ni treba opustiti upanja.¹⁷ Apostol Pavel, preplavljen z neskončno ljubeznijo vstalega Jezusa, potem ko mu je ostro nasprotoval, nam zagotavlja, da se je Božja ljubezen izlila v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan (Rim 5,5). Na to blago navzočnost se lahko zanesemo tudi takrat, ko je ne čutimo. Ali se ne bo takrat v nas znova rodilo zaupanje, ki je morda krhko, a daje ravno dovolj svetlobe, da lahko naredimo naslednji korak skupaj z Bogom in z ljudmi, ki so nam zaupani?

Ostati z Bogom, ostati z drugimi

Pot terja čas – celo vse življenje – in čas terja tudi poslušanje, ki odnosom omogoča rast. Morda sta tu lahko pomembna potrpežljiva vztrajnost in ohranjanje zvestobe.

Pot z drugimi, pot z Bogom. Za mnoge med nami sta ti dve resničnosti neločljivi. Potrebujemo obe.¹⁸

Kot mladike, ki rastejo iz trte, nas Jezus vabi, naj ostanemo v njem, kakor on ostaja v nas (gl. Jn 15). Ostajanje pomeni nekaj, kar traja v času. Od nas ne pričakuje le trenutne zaveze, ampak da ostanemo v njem vse življenje. Le prek tega ostajanja lahko še naprej rastemo in obrodimo sad.

Kaj je ta sad? Jezus nadaljuje takole: »Ljubite se med seboj, kakor sem jaz ljubil vas. Nihče nima večje ljubezni, kot je ta, da dá življenje za tiste, ki jih ljubi.« Hoditi po tej poti pomeni vtegati in dati vse, da bi sledili Jezusu, da bi v vsej svobodi lahko ljubili do konca. Evangeljska ljubezen ni le naklonjenost, ampak je podaritev sebe drugim. To je pot našega življenja, na kateri iz služabnikov postanemo Kristusovi prijatelji.

Sad rodijo življenja, živeta v polnosti. Raste naravno, ko ostajamo v Kristusu in živimo po njegovem življenju, prav kot mladike prejemajo življenje od trte. Ko sprejmemo izziv evangelija, lahko odkrijemo polnost veselja. Smo na to pripravljene?

Skupna pot v današnjem svetu

Soočeni z današnjimi izzivi in lastno krhkostjo se nekateri ljudje, kot že rečeno, včasih počutijo kot brezdomci. Vidimo ranjeno Božje stvarstvo, katerega del je tudi naša ranjena človeška družina. Pri ljudeh, ki so bila izkoriščana in ponižana, se trpljenje

¹³ *Pastorica Anne-Laure Danet: »Razdeljenost ni isto kot raznolikost. Težava ni v raznolikosti Cerkev. Ta je normalna, celo nujna, saj upošteva naše identitete: kulturne, zgodovinske, družbene, etnične, spolne itd. Čeprav so te identitete drugotne, saj v Kristusu 'ni več Juda ali Nejudi, sužnja ali svobodnega, moškega ali ženske' (Gal 3,28), pa vendarle obstajajo in obstoj vernikov je utelešen v njih. V trenutku, ko ostanejo drugotne, postanejo bogastvo, saj dopuščajo določeno prepustnost. (...) Cerkev teh identitet nikakor ne zabrisuje, krepijo jih in plemenitijo, ne da bi ločevale, (...) nasprotno, v drugem prepoznavajo darove in delovanje Svetega Duha. Tako omogočajo oblikovanje skupne identitete. To je nov korak v ekumenskem gibanju, ki je prešlo od edinosti v različnosti (ki zavrača vse oblike uniformnosti) k edinosti v spravljeni različnosti. (Prevedeno iz članka »La diversité en Église, de la division à l'enrichissement mutuel«, v: Contacts, Revue Française de l'Orthodoxie št. 282, april-junij 2023.)*

¹⁴ *Sveti Maksim Spoznavalec piše: »Pokažimo sočutje drug do drugega in s ponižnostjo ozdravimo drug drugega.« (Asketsko življenje 41.)*

¹⁵ *Med ekumenskim molitvenim bdenjem »Skupaj« / »Together« smo Svetega Duha klicali s starodavno molitvijo Adsumus, Sancte Spiritus (»Pred teboj smo, Sveti Duh«), ki so jo pred ekumenskimi koncili molili od najstarejših obdobij dalje, da bi prosili Svetega Duha, naj nam pokaže pot. Glej <https://tinyurl.com/Adsumus>.*

¹⁶ *»Božje kraljestvo' ni predmet idealne vizije, ampak je zakoreninjeno v 'resničnosti'. ... Vizija, ki nima korenin v resničnosti tega sveta, je iluzija. Iluzijo ustvarja nezmožnost ali zavračanje soočenja z življenjskimi problemi. To je beg v kraljestvo neresničnega, iz sveta resničnosti.« Choan-Seng Song, tajvanski teolog, v: Jesus and the Reign of God, Fortress Press, 1993, str. 77.*

¹⁷ *V svojih Razodetjih je angleška anahoreta iz 14. stoletja dama Julijana iz Norwicha zapisala: »Gospod želi, da vemo, da se ne posveča samo velikim in plemenitim stvarim, temveč tudi malim, ponižnim in preprostim stvarim, tako enim kot drugim. To želi povedati, ko reče: »Z vsemi vrstami stvari bo dobro.« Kajti želi, da vemo, da ne bo pozabil niti na najmanjšo stvar.« (Prevedla Nike K. Pokorn.)*

¹⁸ *»Naš občutek Božje navzočnosti bo izkrivljen, če ne bomo videli Božje resničnosti v smislu resničnosti svojega bližnjega. In naš občutek za resničnost bližnjega bo iznakažen, če ga ne bomo videli v smislu Božje resničnosti.« Kosuke Koyama, japonski teolog, v: Water Buffalo Theology, Orbis Books, 1974, str. 91.*

lahko prenaša skozi generacije. Poznamo družine, ki so jih razdejali spopadi in vojna. Zavedamo se tudi, da so življenja poškodovali ljudje, ki izpovedujejo Kristusovo ime, tako v Cerkvi kot v naši taizéjski skupnosti.¹⁹

Toda ali nismo poklicani, naj se s temi izzivi soočimo skupaj? Afriški pregovor pravi: »Dolga pot se zdi kratka, kadar hodimo skupaj.« Pri »veliki selitvi« divjih živali med Serengetijem in Masai Maro se morajo mladiči zanašati na moč odraslih, da lahko prečkajo reko in se povzpnejo na breg. Tudi sami poznamo trenutke, ko potrebujemo nekoga, da bi nas nesel. Ali ko se naučimo sprejemati, da nas nese ...

In ko se s takšnimi izzivi soočamo skupaj, lahko doživimo lepoto, presežnost, ki nam pomaga odkriti iskro, zaradi katere se na pot podamo z novo življenjsko močjo.²⁰

Na dan Jezusovega vstajenja sta se dva izmed njegovih prijateljev napotila proč od Jeruzalema, kjer so ga ubili (Lk 24,13–35). A ko sta hodila, se jima je pridružil neznanec. Ko je pozneje z njima sedel za mizo, sta razumela, da sta doživela Jezusa. Tujci nam lahko pomagajo prepoznati navzočnost Kristusa in na novo dojeti, da ostaja vedno z nami.

»Ne bojte se,« nam šepeta v srce, »jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28,20). Bomo prisluhnili tej obljubi?

Si bomo kot kvas, vmešan v moko (Mt 13,33) – čeprav s skromnimi sredstvi in čeprav se morda počutimo majhne – upali znova stopiti na pot, ne sami, ampak z drugimi, vzajemno bogatejši, ko bomo na poti skupaj?

¹⁹ Glej »Ugotavljanje resnice«, taize.fr/en_article26170.html. Sprejeli smo dejstvo, da gre za stalen proces učenja, v katerem prisluhujemo tistim, ki so bili prizadeti, pripoznamo njihovo trpljenje in storimo vse, kar je v naši moči, da zagotovimo varno okolje za vse.

²⁰ Sveti Avguštin iz Hipona: »Pozno sem te vzljubil, Lepota večno davna, večno nova, pozno sem te vzljubil. In glej, bil si v meni, in jaz sem bil zunaj in tam sem te iskal, nelep sem se gnal za lepimi stvarmi, ki si jih ti ustvaril. Z menoj si bil, jaz ne s teboj. (...) Dotaknil si se me – in zagorel sem po tvojem miru.« (Izpovedi 10.27.38, prevedla Anton Sovre in Kajetan Gantar.)

Prostovoljstvo v Taizéju

Srečanja v Taizéju omogoča skupina mladih prostovoljcev, mladih žensk in moških, starih od 18 do 29 let. V Taizéju so dobrodošli za daljša obdobja, od nekaj tednov pa do enega leta. Z njimi želimo deliti tisto, kar je v življenju naše skupnosti najpomembnejše:

Skupaj ... molimo

Nič, kar se dogaja v Taizéju, ne bi bilo mogoče brez treh skupnih molitev; prostovoljci nam tudi z molitvijo pomagajo, da lahko skupaj sprejememo vse, ki pridejo.

Skupaj ... živimo v skupnosti

Skupaj gradimo majhno začasno skupnost z mladimi v vseh celin, pripadniki različnih Cerkev, v skupnem bogastvu naše raznolikosti.

Skupaj ... služimo drugim

S svojo razpoložljivostjo lahko omogočite sprejemanje mladih v Taizéju. Če želite izvedeti več, si oglejte stran www.taize.fr/volunteering

Nadaljevanje skupne poti v letu 2024

V letu 2024 načrtujemo naslednja srečanja:

- Mednarodna srečanja v Taizéju skozi vse leto za mlade od 18 do 35 let (za druge starosti si na spletni strani Taizéja oglejte, kdaj lahko pridete).
- Veliki teden in velika noč v Taizéju od 24. marca do 7. aprila 2024
- Srečanje prijateljstva med mladimi muslimani in kristjani od 7. do 12. julija 2024
- Pogovori in pričevanja o pravoslavni veri od 4. do 11. avgusta 2024
- Teden premišljevanja, namenjen mladim od 18. do 35. leta, od 25. avgusta do 1. septembra 2024
- Evropsko srečanje mladih od 28. decembra 2024 do 1. januarja 2025. Mesto, ki bo gostilo 47. evropsko srečanje, bo objavljeno v Ljubljani.

www.taize.fr/dates